

Možná je to poslední výkop

Každá správná vesnice má hospodu, kostel a fotbalové hřiště. Letošní sezona takzvané pralesní ligy končí, a zda začne ta příští, je v řadě českých obcí nejisté.

Barbora Pěničková ■ Pepa Dvořáček

↑ Se stašovským „běčkem“ to na jaře vypadalo bledě, nakonec se tým vzbudil díky posile z nedalekého Žebráku.

→ Rozhodčímu Stašova je už 76 let, přesto zápasy s přehledem zvládá.

Nedělní dopoledne. Zrovna teď by se hodilo dodržet původní úřad poslední dne v týdnu: z kostela do hospody. Jenže na fotbalovém hřišti ve Stašově, který má jen něco málo přes čtyři sta obyvatel, se v podzimním dešti rozcvičuje tým IV. třídy skupiny B. O pult stánku s občerstvením se opírá několik místních diváků, půllitr piva a panáka něčeho ostřejšího pohotově při ruce. Není ještě ani deset hodin a někteří z nich už vykřikují, že domů odsud chodí zásadně po čtyřech.

„Jsem úřední osoba, nepiju,“ příběhne v okamžiku Václav Zavadil, sekretář Tělovýchovné jednoty Stašov, a obléká si křiklavě zelenou vestu hlavního pořadatele. Nestáčí se přitom divit, že o stav nejnižší fotbalové soutěže v zemi se zajímá i někdo jiný než její přímí protagonisté, jejich okolí a pár štamgastů, pro které je víkendový mač dobrou příležitostí, jak si trochu povyrazit.

Bez dětí nejsou dotace

Do prvního výkopu v 10:15 ještě několik minut zbývá. A tak se před dotěrným deštěm schovává pod velkou dřevěnou pergolu, odkud se zápas proti nedalekému Drozdovu chystá sledovat ještě asi desítky skalních fanoušků, kteří se nenechali odradit počasím. „Bohužel, poslední dobou nám to tady dost skomírá, především kvůli nezájmu dětí a mládeže. Tak malá vesnice jako ta naše má obrovský problém sestavit žákovský nebo dorostenecký tým. Už několikrát jsme to zkusili, na první trénink se sešlo třeba i patnáct dětí, příště už jich ale přišlo jenom osm a nakonec pět,“ povzděchne si Zavadil.

Ambicióznější mládež prý míří do větších a lepších klubů ve spádových oblastech, kde mají i větší naději, že se z nich za pár let stanou druží Ronaldové. „Pro Stašov už potom nikdo nezbyvá a bez mládeže nejsou dotace a granty,“ vysvětluje sekretář. Naštěstí zdejší fotbal

↑ Starosta obce Miroslav Šilhavý nesmí chybět na žádném zápase, sám v klubu dlouho působil.

→ Sekretář klubu Václav Zavadil (v zelené vestě pořadatele) vidí budoucnost vesnického fotbalu skepticky.

INZERCE

Mezinárodní konference k Evropskému roku kulturního dědictví

FOCAL POINT: UPCYCLING CULTURAL HERITAGE

8. 11. 2018 / 9:30 – 17:00
DIVADLO ARCHA

Pier Luigi Sacco (IT), Tristan Horx (AT), Viviana Checchia (UK), Thomas Aigner (AT), Nastassia Aleinikava (CZ), Kateřina Šedá (CZ), Tomáš Džadoň (CZ/SK) a další.

Kreativní Evropa

výrazně podporuje obec. „Starosta Miroslav Šilhavý je hodně otevřený sportu a především díky němu tady máme krásné zázemí,“ ukazuje Zavadil na zrenovované kabiny, toalety a drobný stánek s občerstvením, kde už léta čepuje pivo předseda klubu Jaroslav Kešner. O přenosný gril a údajně ty nejlepší klobásy v regionu se zase starají ženy a děti z vesnice.

Oproti jiným hřištím je to stašovské úhledně rovné a sytě zelené. „Máme tady automatické zavlažování, moderní techniku,“ pochvaluje si Václav Zavadil a vysvětluje, že hned vedle hrací plochy teče potok. „Třeba v sousedních Hořovicích je tráva hnědá a suchá, protože to už je oblast, kde platil zákaz zalévání. My naštěstí patříme pod Beroun.“

Navzdory přízni starosty a dobrému zázemí to však se stašovským „běčkem“ ještě na jaře vypadalo bledě. „Chtěli jsme to zabalit, odhlásit se ze soutěže. Nebyli lidi, neměli jsme na to nervy. Ale nakonec se k nám přidalo pár kluků ze sousedního Žebráku, tak jsme to dali zase dohromady. Za to jsme hrozně rádi,“ líčí sekretář Zavadil, jak se podařilo zachránit tým.

Rozhodčí z první republiky

Starosta obce Miroslav Šilhavý přichází s prvním výkopem. Stašovský rodák za zdejší fotbalový klub dlouhá léta hrál a dodnes nesmí chybět na žádném zápase. „Pro vesnici je fotbal důležitý. Když hrajeme doma, je to velká událost, skoro svátek,“ říká s tím, že hřiště je místo, kde se lidé z vesnice a jejího okolí mohou setkávat, trávit spolu čas a trochu se pobavit.

„Někdy je to fakt vyhocené, fotbal jsou emoce,“ souhlasí Václav Zavadil v pořadatelství vestě. „Třeba tomuhle rozhodčímu je už 76 let,“ ukazuje na svíže pobíhajícího staršího muže v zeleném dresu a s píšťalkou v ruce. „Ten pískal ještě za první republiky!“ Přidává se dvojice fanoušků v první řadě, kteří do Stašova pravidelně dojíždějí z Bavor.

Kromě peněz a hráčů je problém právě s počtem sudích, kterých má fotbalový svaz nedostatek. „A tak jsme rádi, že si pánové i v tomhle věku a za pár stovek přijdou →

nechat nadávat. To se kolikrát nestačím divit, co si někdy vyslechnou za jména," popisuje Zavadil drsnější okamžiky zápasů.

„Tak ale tohle je na kartu! Sis je dneska asi nechal doma?!“ ozve se v tu chvíli z hloučku dalších fanoušků opodál.

Jinak prý jsou ale hráči, trenéři i pořadatelé velká parta. A i když zápas nedopadne podle představ nebo se při něm strhne rvačka, večer se jde do hospody, kde je prý vždy co probírat: do středy se rozebírá uplynulý víkend, od čtvrtka se tvoří prognózy na ten následující. Koneckonců hospodský Josef Vrba za Stašov kope také.

Zatímco někteří hráči během pauzy po prvním poločase spěchají ke kabinám na cigaretu, Marek Novotný zamíří k nám na tribunu. „Bydlím v Praze, ale tady ve vesnici mám chatu. Jezdíme sem skoro každý víkend,“ říká současný obránce i záložník v jednom, který dříve působil v Hanspaulské lize, největším oblastním sportovním svazu v Česku. V profesním životě se Novotný věnuje marketingu, reklamě a e-commerce. „Dívat se na fotbal v televizi mě nebaví. Ale zahraju si rád. Hlavně v záloze, tam se hodně běhá,“ dodává.

Veteráni to jistí

„Já se tu motám už přes čtyřicet let,“ přidává se Václav Zavadil. Dvacet roků už sice po hřišti neběhá, stará se ale o organizaci zápasů a pozoruje, jak lidé stárnou spolu s klubem. „Bez veteránů by to nešlo. Dřív hráli, teď chodí mávat nebo se starají, aby to nějak fungovalo. A to by zase nešlo bez mladé krve, protože hřiště je taky potřeba nalajnovat, válcovat, napnout sítě a hlavně hrát,“ zdůrazňuje sekretář.

Když začne druhý poločas, vezme do ruky kasičku a obejde fanoušky. Za vybrané peníze se potom uspořádá takzvaná dokopná – rozlučka se sezonou. „Vždy je potřeba uplynulý ročník zhodnotit a to nejde dělat u čaje,“ směje se. Letos si Stašov nevede špatně, před posledním zápasem, který ho čeká v neděli 4. listopadu, zaujímá s 13 body deváté místo ze čtrnácti.

Budoucnost klubu si ale Zavadil různě nemaluje. „Bojím se, že za pár let ti starší hráči skončí a nebude je mít kdo nahradit,“ rozhlédne se trochu posmutněle po hřišti. „Když jsme byli malí, přišli jsme ze školy, zahodili tašky a šli blbnout s míčem,“ vzpomíná trochu nostalgicky. „Pak jsme se vrátili domů a rodiče nadávali, že jsme zpocení a špinaví. Co by za to teď dali.“ Dnes je ale důvod k radosti – Drozdov odjíždí s porážkou 1:5 domů a až se Josef Vrba osprchuje a převlékne, může otevřít hospodu.

Červená pro brankáře

Vesnický fotbal začíná i končí u piva. I v nymburských Drahelicích. Protože jsme v rovínatém Polabí, na odpolední zápas proti Kostelní

↑ Na „tribunách“ drahelického hřiště se pravidelně schází okolo stovky fanoušků.

↑ Martin Hruška v Drahelicích chytal i trénoval, dnes už coby čarový rozhodčí jenom „mává“.

Je to tady silné retro, ale zas to má atmosféru. Kolikrát se stane, že nám na zápas nepřijede žádný další rozhodčí. To si to potom musíme odpískat sami.

INZERCE

Postřehy a paradoxy všedního dne

„České zdravotnictví a lázeňství by mělo opustit doktrínu, že zdraví vzniká brzkým vstáváním.“

„Ono je vždycky víc možností. Teď třeba jsem si říkal, že bych si měl zacvičit. Ale pak mě napadlo, že bych si taky mohl dát cigáro, nebo uvařit kávu. A z toho už se vybrat dá...“

motto

www.albatrosmedia.cz

Lhoté se lidé všech generací sjíždějí na kolech a poblíž hřiště se hromadí početný arzenál bicyklů opřených všude možně. „Každý zápas je důležitý, ale tohle je derby. Takže napjaté to určitě bude. Ale co, jeden bod už máme, úplní lůzři nejsme. Horší než loni to být nemůže, to jsme měli nulu,“ mávne rukou Martin Hruška, bývalý brankář, trenér a současný čarový rozhodčí.

S napětím a vyhrcovanými situacemi mají v Drahelicích bohaté zkušenosti – nedávno tu brankář dostal červenou kartu za napadení rozhodčího a kopanec do protihráče, protože nechytil penaltu, která se údajně vůbec neměla pískat. Praštil s dresem do trávy a uprostřed zápasu odkráčel z hřiště do kabin.

Právě drahelické šatny jsou podle místních velká rarita – jako jediné v Česku a dost možná i na světě mají vchod nikoli z hřiště, nýbrž z opačné strany. „Dřív tu totiž bývalo hřiště hokejové, fotbal se tady nehrál,“ vysvětluje Lukáš Runštuk, který za čarovým rozhodčím přichází na povinnou poradu u malého piva. „To je výjimka ze známosti, že jsme to my. Jinak se tu malé pivo zásadně nečepuje,“ dodává s notnou dávkou respektu k pravidlům statné výčepní Evy Lacinové, která má zdejší hospůdku pod palcem a dění na hřišti bedlivě sleduje ze zamřížovaného okna.

„Evička je skvělá. Ale někdy je taky přísná a hubatá,“ prohodí Martin Hruška směrem k pípě. „Koukám na to jak z kriminálu!“ postěžuje si výčepní a vysvětluje, že mříže sem nainstalovali kvůli opakovaným vloupáním a krádežím. Původně prý na stěnách visely památné dresy a bohatá výzdoba, teď už je zdobí jen to, co zbylo.

Klobásy a vypalovačky

Drahelické hřiště se od stašovského výrazně liší. Není zelené, protože Nymburk zakázal letní zalévání, a už vůbec není rovné – vlnitá hrací plocha místy připomíná hladinu vedle tekoucího Labe v silném větru. Počasi jednomu z posledních zápasů sezony ale tentokrát přeje, což hráčům zajistilo poměrně početné →

Mistr sebeironie a ostrovtipu

EG002127

publikum. Na „tribunách“, které v Drahelicích doplňuje několik laviček těsně u pomezí čáry, se sešla dobrá stovka diváků.

„Doufám, že bude dost klobás pro všechny,“ přemýšlí opodál stojící fanoušek a zvědavě nakoukne do rozpadající se modré maringotky, kde Dydy, starší pán s šedivou přehazovačkou, obhospodařuje malou udírnu. A než začne zápas, ze starého rádia položeného na střeše pouští dávné vypalovačky.

„Je to tady silné retro, ale zas to má atmosféru. V Drahelicích jsem chytal od té doby, co jsem se přestěhoval z Jenče. Končil jsem, když mi bylo 49. Chvilí jsem dělal i trenéra, teď už jenom mávám,“ shrnuje Martin Hruška své působení v klubu. Dnes bude pobíhat po hřišti spolu s kolegy rozhodčími z Kostelní Lhoty a Pňova-Předhradí. „Kolikrát se stane, že nám na zápas nepřijede žádný další rozhodčí. To si to potom musíme odpískat sami.“

Největším problémem ale nejsou ani sudí, ani vyprahlý trávník, jako všude jinde jsou to peníze. Naštěstí se Drahelicím letos podařilo obnovit tým dětí i mládeže, takže se po dlouhé době dočkají dotací. „Navíc je po volbách, tak uvidíme, jak se situace vyvine. Co se týká podpory města, byla to doteď velká bída. A popravdě nevěříme, že by se to zásadně změnilo,“ prorokuje Lukáš Runštuk. Zázemí je tu prý v žalostném stavu, a tak se v létě hráči raději koupou v Labi, než aby použili sprchu.

Na hřišti se pomalu schyluje k prvnímu výkopu a fotbalistům stoupá adrenalin. „Dnes

← Mezi oběma poločasů si musí udělat pauzu i hostující sudí z Kostelní Lhoty a Pňova-Předhradí.

← Pro Drahelice byl zápas proti Kostelní Lhotě první výhrou sezony, která v domácím týmu vyvolala velkou euforii.

máme v týmu o dost nižší věkový průměr než obvykle. Cítím, že to půjde, dokonce jsem se na to ostříhal,“ věří si záložník Matěj Došek alias Disk. Fandit mu přišla početná skupinka přátel a hned zkraje zápasu nešetří hlasitými komentáři. „Dnešní zápas bude rozhodně familiární,“ předpovídá kamarád Kečup, který Diska chodí pravidelně povzbuzovat a kritizovat zároveň. „Sáhni si na nohy, jestli vůbec běžíš,“ ozývá se z lavičky, jakmile zápas začne.

Když přijde euforie

Takové drama jako minule sice diváky tentokrát nečeká, podle jejich hlasitých reakcí to ale vypadá, že se zraněním možná odejde druhý čárový rozhodčí z Kostelní Lhoty, na kterého tu mají očividně spadeno. „Co to furt máváš? Mávej si svoji půlku! Z toho fakt brečím, ty vole,“ rozčilují se domácí fanoušci. Vzhledem k tomu, jak blízko hráčům polí sedí, to vypadá, jako by hráli také. Občas dokonce schytají ránu míčem do hlavy. Na to jsou tu ale už zvyklí.

Těsně před koncem prvního poločasu se Diskovi podaří vstřelit gól, a přestávka tudíž probíhá v euforické atmosféře: Dydy u maringotky s klobásami se nestačí otáčet, paní Lacinová čepuje jeden půllitr za druhým a místní omladina, která si dosud kopala za kabinami, pobíhá s balonem po hřišti. Příležitosti vyzkoušet si atmosféru na trávníku na vlastní kůži neodolala ani dcera čárového rozhodčího. A aby toho nebylo málo, pár minut po začátku druhé poloviny zápasu po čáře pobíhá nahý muž zabalený jen v ručníku a se slovy „Ty vole, kams’ dal ty klíče?“ upozorňuje na to, že někdo ze spoluhráčů zamkl sprchu.

Během zápasu padnou ještě dva góly. Konečné skóre 2:1 ve prospěch domácích podle bouřlivých ovací a překvapených pohledů zřejmě nikdo nečekal. Hráči v objetí zpívají klubovou hymnu, fanoušci tleskají vestoje a pořadatelé už chystají oslavu prvního vyhraného zápasu sezony. „Tohle bude větší než rozlučka,“ směje se Lukáš Runštuk a za okamžik už v ručníku kolem boků pobíhají všichni.

„Týmů celkově ubývá, ale nedávno jsem četl, že na Nymbursku fotbal roste, tak snad bude líp. V Drahelkách musíme vydržet pět šest let, než nám dorostou žáci, a doufat, že u fotbalu zůstanou,“ kalkuluje Matěj Došek.

Nálada na drahelickém hřišti vystřelila vysoko nad bod mrazu. V té chvíli jdou stranou všechny problémy, ze kterých se český vesnický fotbal potřebuje vykopat. V řadě obcí tento folklor pomalu mizí a situaci nezachrání ani lokální srdcaři nebo „ty nejlepší klobásy“, které se na hřištích udí. „Pralesní liga“ potřebuje čerstvou energii, jinak některé kluby už příští sezonu na hřiště nevyběhnou. Přitom každý lokální zápas je zážitek plný bizarních výjevů i emocí a mnohdy píše obecní dějiny. Už jenom proto je vesnická liga něčím, na co se vyplatí „koupit si permanentku“. ●